

ДЕСС виявила зв'язки УПЦ з РПЦ: що чекає на Почаївську лавру?

■ 8 липня 2025 року Державна служба України з етнополітики та свободи совісті (ДЕСС) опублікувала результати дослідження, яке підтвердило ознаки афілійованості Київської митрополії Української православної церкви (УПЦ МП) з Російською православною церквою (РПЦ). Діяльність РПЦ в Україні заборонена законом, а виявлені зв'язки стосуються й Свято-Успенської Почаївської лаври, однієї з ключових святинь УПЦ.

Чотири ознаки залежності від РПЦ

Дослідження, проведене на основі постанови Кабміну від 9 травня 2025 року, виявило чотири ознаки залежності УПЦ від РПЦ. 1. Обмежена незалежність у церковному управлінні. Обсяг прав "незалежності і самостійності в управлінні", наданий РПЦ для УПЦ, не відповідає повній автокефалії, яка характерна для 16 автокефальних православних церков. РПЦ зберігає право самовільно зменшувати цей обсяг автономії, що свідчить про підпорядкування УПЦ російській церковній структурі.

Почаївська лавра у центрі уваги

Свято-Успенська Почаївська лавра на Тернопільщині є важливим духовним центром УПЦ. Як монастир, що керується через Київську митрополію, лавра опосередковано пов'язана з РПЦ через виявлені ознаки афілійованості. Це ставить під питання її діяльність в умовах законодавчої заборони впливу РПЦ в Україні. Експерти ДЕСС зазначають, що зв'язки УПЦ з РПЦ створюють ризики для національної безпеки, особливо в умовах російської агресії. Почаївська лавра, яка історично привертала увагу російських церковних кіл, може стати об'єктом подальших перевірок.

Реакція УПЦ і перспективи

УПЦ МП подала позов до Київського окружного адміністративного суду, оскаржуючи порядок дослідження ДЕСС. Суд розпочав розгляд справи 27 червня 2025 року. Водночас УПЦ не виконала рекомендації ДЕСС щодо незалежності від РПЦ, що може призвести до судових позовів про ліквідацію афілійованих організацій. Для Почаївської лаври це може означати зміну статусу або управління, якщо суд підтвердить висновки ДЕСС. Наразі ситуація залишається невизначеною, але вона вказує на необхідність релігійної незалежності України.

А ще Почаївська лавра, ймовірно, втратить 12 гектарів території на Тернопільщині вартістю понад півмільярда гривень. У Тернопільській обласній прокуратурі підтверджують факт подання позову до суду, але зауважують, що суд ще не відкрив провадження.

Галина НІТ

3 1 вересня вчителям України вдвічі підвищать доплату за особливі умови роботи

■ Про це під час візиту на Тернопільщину повідомив заступник міністра освіти і науки Андрій Сташків.

3 а словами чиновника, доплату в сумі 1300 гривень виплачують всім педагогічним працівникам з 1 січня. З вересня вона збільшиться до 2600 гривень для близько 400 тисяч освітян, незалежно від їхнього навантаження чи регіону роботи. На ці виплати уряд передбачив 12 мільярдів гривень ще минулого року. Крім того у 2025 році зарплати вчителів залишаться на рівні 15 000

№29 (547), середа
16 липня 2025 року

Незалежна громадсько-політична газета

8 сторінок

День поля у Хоросткові

■ Тернопільська державна сільськогосподарська дослідна станція Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН має давню і добру репутацію в аграрно-науковому середовищі. Відтак черговий липневий День поля на тему «Комплексні технології вирощування сільськогосподарських культур в умовах Західного Лісостепу» зібрав чимало охочих отримати як теоретичний, так і практичний досвід безпосередньо на демонстраційних полігонах установи, на яких розміщені перспективні сорти та гібриди зернових, зернобобових, кормових і технічних культур.

станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН, кандидат історичних наук Надія Ковалишин. Далі виступили – від Національної академії аграрних наук України доктор економічних наук, професор, академік НААН України, заслужений працівник сільського господарства України Володимир Іванишин та академік НААН, директор Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН Олег Стасів, заступник директора департаменту агропромислового розвитку Тернопільської ОВА Лариса Донецька. А також представники місцевої влади, Тернопільської філії ДП «Державний центр сертифікації і експертизи сільськогосподарської продукції», Волинської сільськогосподарської дослідної станції ІСГКР

НААН, освітяни ЗНУ, працівники Тернопільського та Хмельницького регіональних центрів державної установи «Інститут охорони ґрунтів України», регіональні представники компанії «АгроЕксперт», «Лімагрейн», ТОВ «РАЖТ Семенс-Україна», ТОВ «АГРО ПРЕСТИЖ», ТОВ «Сервіс-Агрозахід», ТОВ «Саміт-Агро Юкрейн», Альфа Смарт Агро; ТОВ «КОРТЕВА АГРІСАЄНС Україна» та виробничники. Научковці установи ознайомили учасників заходу із сортовим ресурсом озимих та ярих зернових колосових культур вітчизняної та іноземної селекції, льону олійного, бобів кормових, конюшини лучної та горошку посівного (ярого), з дослідними ділянками, де вивчаються селекційні та технологічні питання в рамках завдань програм нау-

кових досліджень НААН. Загалом тут на полігонах розміщено 29 сортів ячменю ярого, 4 сорти ячменю озимого, 55 сортів пшениці озимої, 32 сорти ячменю ярого, 9 сортів пшениці ярої, 4 сорти вівса посівного, 7 сортів бобів кормових, 6 сортів льону олійного, 311 номерів розсадників горошку посівного (ярого), розсадник нового сорту Світлячок, розсадник нового незареєстрованого сорту Таємниця, 434 номери розсадників конюшини лучної: 3 сорти власної селекції, 3 перспективних номери, насінницькі посіви сортів Тернопільська 3, Павлина, Андріана. Гостям заходу було презентовано інформаційні матеріали за результатами науково-дослідної роботи установи. У практичній частині заходу на дослідно-демонстраційних полігонах учасники Дня поля у Хоросткові ознайомилися із селекційними розробками установ системи НААН, технологічними та селекційними напрацюваннями Тернопільської державної сільськогосподарської дослідної станції Інституту сільського господарства Карпатського регіону НААН.

Галина ВАНДЗЕЛЯК

Основною метою заходу була демонстрація селекційних досягнень у галузі рослинництва, обмін досвідом з питань агротехніки вирощування сільськогосподарських культур, виробництва насіння, ознайомлення із сучасним станом та перспективами розвитку наукової установи. Першою слово мала в.о. директора Тернопільської державної сільськогосподарської дослідної

■ Ціна євро в обмінниках вперше перевищила 49 гривень. Чому так відбувається та чи варто скуповувати цю валюту - дізнався Центр громадського моніторингу та контролю.

Чому євро дорожчає

Подорожчання євро триває з червня: якщо на початку літа курс європейської валюти становив 48 гривень, то у липні він перетнув рекордну позначку у 49. Таке зростання експерти пов'язують насамперед із загальносвітовими процесами. Зокрема, у Національному банку України нагадали, що головним фактором змін стало послаблення американського долара до інших валют. У нашій державі курс іноземних валют формується на основі долара США, тож саме його коливання впливають на вартість євро. "Якщо йдеться про офіційний курс гривні до долара, то він визначається на основі торгів на міжбанківському валютному ринку. Готівковий курс, відповідно, відображає результат взаємодії попиту та пропозиції долара США на готівковому сегменті валютного ринку", - кажуть в НБУ. Однією з основних причин зміни вартості долара стала нинішня економічна політика адміністрації Дональда Трампа. На тлі його рішень за перше півріччя 2025 американська валюта втратила понад 10% вартості. Що є найгіршим показником з 1973 року. Водночас інвестори в умовах глобальної невизначеності дедалі більше сприймають євро як альтернативу долару США. Тож загальноєвропейська валюта демонструє рекордне за останні 15 років зростання.

Наслідки для бізнесу і громадян

Найбільше наслідки подорожчання євро відчують українські споживачі. Імпортні товари на полицях магазинів додадуть в ціні. Витрати трохи більше доведеться і тим українцям, які збиралися у відпустку за кордон, зокрема в країни, де використовують євро. Негативно вплинуть коливання курсу і на бізнесменів, які імпортують товари з Євросоюзу. Теоретично гарною новиною нинішній курс може

стати хіба для експортерів, наголошує "БВС Україна". Адже вони зможуть отримати за свій товар більше. Втім це залежить від того, у якій валюті було укладено контракт.

Чи варто скуповувати європейську валюту

Економісти закликають українців не поспішати скуповувати євро. "Не варто надто хвилюватися, що курс валют може раптово злетіти до небес, приміром, під впливом фактора попиту, або ж впаде у прірву через можливе ситуативне послаблення долара до євро", - зауважив директор департа-

менту фінансових ринків та інвестиційної діяльності "Глобус Банку" Тарас Лесовий у коментарі "РБК Україна".

Що буде з курсом у липні

Як зміняться курси долара США і євро, залежатиме від відносин між Америкою та Євросоюзом, які узгоджують торговельні мита. Експерти кажуть про кілька сценаріїв розвитку подій. Перший - якщо Вашингтон таки запровадить 50% мита на європейські товари. За таких умов євро вступить Центральний банк ЄС, який спробує стабілізувати співвідношення європейської та американської валют. За словами члена Економічного дискусійного клубу Олега Пендзина, це призведе до подешевшання євро. "В Україні при нинішньому офіційному курсі долара у 41,8 грн євро подешевшає до 46 грн, тобто на 3,6-3,8 грн", - наголосив експерт. Другий сценарій - якщо Дональд Трамп знову відтермінує запровадження мит. За таких умов євро в Україні продовжить дорожчати. Аналітики називають імовірну вартість європейської валюти: за різними версіями, йдеться про 50 і 52 гривні. Третій сценарій - якщо Вашингтон і Брюссель домовляться про відносно низькі мита, 10-20% замість 50%. За прогнозами експертів, тоді ціна євро може знизитись до 47,6-48 гривень.

15 липня - похмуро, протягом дня та ввечері невеликий дощ. Вітер змінних напрямків, 3-4 м/сек. Температура повітря вночі 17, вдень 24 градуси тепла. Атмосферний тиск 732-731 мм рт. ст. Схід сонця - 5.28, захід сонця - 21.18. Тривалість дня - 15.50.

16 липня - хмарно, переважно без істотних опадів. Вітер змінних напрямків, 3-5 м/сек. Температура повітря вночі 16, вдень 20 градусів тепла. Атмосферний тиск 731-730 мм рт. ст. Схід сонця - 5.29, захід сонця - 21.17. Тривалість дня - 15.48.

Полинули сонечками за горизонт

Чому Героїв

ховають так тихо

Чому Героїв ховають так тихо,
Згадавши абзацом
в колонці новин?
Відколи буденним
для нас стало лихо?
Для нас їх багато,
комуś - він один...

Далеко не всіх
відспівають на площі,
Під звуки оркестру із ріками сліз.
Ще довго
когось виглядатимуть очі,
І постать знайому
вбачатимуть скрізь.

Відколи Героїв ховають так тихо?
І ви хоч з собою
лишіться відверті.
Настільки буденним
для нас стало лихо:
Живемо життя,
а звикаєм до смерті...
Анна Мазур

Був справжнім патріотом

9 липня жителі Заліщицької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця м. Залішки **Михайла Ярославовича ПІДГРЕБЮ** (5. 05. 1988 р.н.), який втратив загинув 2 липня на Сумщині.

Світлої пам'яті Михайло народився в сім'ї Надії та Ярослава Підгребі. З дитинства мав активну громадську позицію, був щирим, відстоював правду. Успішно закінчив школу ім. Осипа Маковця, Заліщицьку державну гімназію, ТНЕУ та магістратуру (юридичний факультет) ЗУНУ. У школі активний учасник гуртків та позашкільних навчальних закладів. До повномасштабного вторгнення працював у Заліщицькій міськраді. Маючи можливість залишитися на цивільній роботі, Михайло вирішив добровільно стати на захист України ще до 24 лютого 2022 року. Після здобуття офіцерського звання у Національній академії Сухопутних військ ім. Гетьмана П. Сагайдачного пішов на фронт, служив у Протиповітряній обороні та Силах спеціальних операцій (детальніше про життєвий чин Героя Михайла читайте у наступному випуску газети).

Мужній воїн залишив у вічному смутку батьків, сестру Владиславу, наречену Наталю... Поховали захисника у рідному місті.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям і побратимам...
Вічна пам'ять і слава Герою!

«Навіть небо не стримало сліз...»

10 липня жителі Підволочиської громади провели до місця вічного

спочинку військовослужбовця, солдата 63-ї окремої механізованої бригади ЗСУ, мешканця села Кам'янки Назара Богдановича БОЙКА (5. 06. 1992 р.н.), який загинув 4 липня від смертельних поранень, отриманих внаслідок ворожого артилерійського обстрілу на Луганщині під час евакуації побратимів.

"...Сьогодні над селом Кам'янки скилилося небо... Під дощем, що стирав слюзи з облич, прощалися із Героєм... Його зустрічали на колінах у Підволочиську. Колона машин у скорботному мовчанні прямувала до рідної домівки. А на похороні навіть небо не стримало сліз... У нього залишилися мама, дві сестри й молодший брат..." - написали на сторінці Підволочиської селищної ради.
Поховали захисника у родинному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям...
Вічна пам'ять і слава Герою!

Був працьовитим і добрим душею...

10 липня жителі Лановецької громади віддали останню шану військовослужбовцю, сержанту, мешканцю с. Молотків **Василію Зосимовичу КОСТЮКУ** (4. 03. 1972 р.н.), серце якого зупинилося 3 липня під час несення військової служби.
Світлої пам'яті Василь "...Був працьовитим, добрим душею, нікому не відмовляв у допомозі. Незважаючи на поважний вік, він доєднався до лав Збройних сил України, щоб захистити рідну землю... Під звуки Державного Гімну та військового залу, як знак пошани та подяки, братів Василя урочисто передали прапор..." - йдеться у дописі Лановецької міської ради.

Поховали захисника у родинному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким...
Вічна пам'ять, честь і шана Герою!

Загинув, аби ми жили...

11 липня жителі Тернопільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця Тернополя **Романа Євгеновича ХОПІНА** (13. 09. 1981 р.н.), який загинув 30 червня під час виконання бойового завдання на Харківщині.

Світлої пам'яті Роман навчався у Тернопільській ЗОШ №19, на сторінці закладу у соціальній мережі йдеться: "...Він був світлою, доброзичливою людиною, люблячим чоловіком і турботливим батьком. У нього залишилися дружина, мама, 14-річна донька та 12-річний син... Він загинув, аби ми жили..." Друзі згадують, що він був щирим, добрим сім'янином, любив жартоувати.

Поховали захисника на Пам'яті

Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям...
Вічна пам'ять і слава Герою!

Вважався зниклим безвісти...

12 липня жителі Підволочиської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця 33-ї окремої механізованої бригади, солдата, мешканця Підволочиська **Сергія Миколайовича ЗАЯЦЯ** (5. 12. 1985 р.н.), який загинув 1 листопада 2024 р. під час виконання бойового завдання під час переміщення особового складу на Покровському напрямку.

Світлої пам'яті Сергій від листопада минулого року вважався зниклим безвісти...

"Сергій із юних років мав загострене почуття справедливості та глибоку любов до України. Він був активним учасником Революції Гідності, неодноразово брав участь у мирних акціях протесту на Майдані. Для нього слово "патріотизм" було не просто гаслом - це був його стиль життя... Братові Сергія вручили Пам'ятну грамоту - на знак шани, вдячності й вічної пам'яті, а прапор, яким була вкрита домовина, - матері", - йдеться у повідомленні Підволочиської селищної ради.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким...

Вічна пам'ять і слава Герою!

«Коровай, який мали роздати на весіллі, роздали на похороні...»

12 липня жителі Шумської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, інспектора прикордонної служби 2-ї категорії - номер обслуги 2-го відділення інспекторів прикордонної служби, мешканця села Рохманів **Руслана Григоровича ЛІЩУКА** (24. 04. 1977 р.н.), який загинув 6 липня від отриманих поранень під час виконання бойового завдання поблизу міста Вовчанськ Харківської області.

Світлої пам'яті Роман "...Був єдиним сином у Калини та Григорія Ліщуків. Після закінчення місцевої школи деякий час працював охоронцем у Будинку школяра. Також допомагав односельцям, якщо його просили. Був змалку дуже працьовитим, разом з татом проживав на Чотириполівці, де тримали господарку. Кілька років тому відійшов у засвіти тато. Тож останні роки Руслан проживав разом з мамою у Рохманові. Влітку минулого року чоловіка мобілізували до лав ЗСУ... Оплакує свого єдиного сина мама, яка втратила найріднішу кровинуку. Руслан був не одружений. Тож коровай, який мали роздати на весіллі, роздали на похороні..." - написала журналістка газети "Новини Шумщини" Мар'яна Парашинська на сайті "Шумскінфо".
Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам...
Вічна пам'ять і слава Герою!

Добровольцем пішов захищати Батьківщину

13 липня жителі Бережанської громади віддали останню шану військовослужбовцю, стрільцю-снайперу 1-го механізованого відділення 1-го механізованого взводу 4-ї механізованої роти 2-го механізованого батальйону, солдату, мешканцю с. Шибалин **Михайлу Степановичу ЛАБАЙ-ЧУКУ** (6. 01. 1983 р.н.), який загинув 7 липня під час виконання бойового завдання біля населеного пункту Січне Синельниківського району Дніпропетровської області.

Світлої пам'яті Михайло "...Навчався в Шибалинській ЗОШ І-ІІ ступенів. Після школи навчався за спеціальністю "водій" у Бучачі. Працював водієм на різних підприємствах та організаціях в Україні тй за кордоном. У 2021 р. проходив строкову військову службу. З початком повномасштабного вторгнення в лютому 2022 р. добровольцем пішов на захист рідної Батьківщини", - йдеться у дописі у соцмережі Бережанської міської ради.

Мужній воїн залишив у вічному смутку синів Руслана та Артура, сестер Надію, Марію, Ольгу, Олесю, брата Ігоря, вітчима Володимира.
Поховали захисника у родинному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким...
Вічна пам'ять і шана Герою!

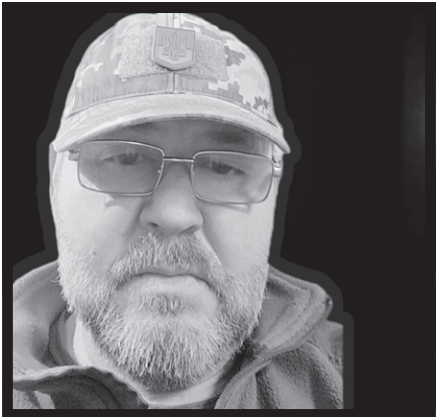
Не витримало серце

13 липня жителі Тернопільської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, інспектора прикордонної служби, мешканця Тернополя **Віталія Михайловича КОБЗА-РЯ** (21. 12. 1988 р.н.), який відійшов у вічність 8 липня внаслідок захворювання серця, перебуваючи у відпустці на лікуванні.

Світлої пам'яті Віталій закінчив Тернопільську ЗОШ №26.
Поховали захисника на Пам'яті Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо рідним і близьким, друзям...
Вічна пам'ять і слава Герою!

Серце перестало битися від важкого захворювання

14 липня жителі Тернопільської і Заліщицької громад віддали останню шану військовослужбовцю 68-ї егерської бригади, уродженцю м. Залішки **Василію Івановичу НІКІТЧИНУ** (3. 03. 1970 р.н.), серце якого перестало битися 10 липня від важкого захворювання на Донеччині.

Світлої пам'яті Василь у 1977-1985 рр. навчався в школі в рідному місті, згодом проживав і навчався у Тернополі в ПТУ, в ТНЕУ, а пізніше переїхав до Києва. Після початку повномасштабного вторгнення добровільно вступив на контрактну службу до лав ЗСУ. Як згадують побратими та друзі, він був сміливим, відповідальним і відважним воїном, завжди

готовим прийти на допомогу у потрібну хвилину, а водночас добрим і щирим чоловіком.

У мужнього воїна батьки і дружина вже відійшли у засвіти, а син перебуває за кордоном.

Поховали захисника на Пам'яті Героїв Микулинецького кладовища. Щиро співчуваємо рідним і близьким...
Вічна пам'ять і шана Герою!

Мав майстровиті руки

14 липня жителі Шумської громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, водія-електрика самохідної артилерійської батареї, старшого солдата ЗСУ, уродженця села Мирове **Богдана Анатолійовича СМОЛЯКА** (31. 01. 1990 р.н.), який загинув 7 липня під час виконання бойового завдання поблизу села Садки Шумської області.

Світлої пам'яті Богдан "...Зростає меншою дитиною у сім'ї. У подружжя Тетяна та Анатолія є ще старша донечка Ірина. Навчався у Кордівській школі, згодом - у Шумській. Був спортивним хлопцем - займався бігом. Відвідував дитячо-юнацьку спортивну школу. У 2012 р. здобув спеціальність "Програмне забезпечення автоматизованих систем" у Тернопільському національному економічному університеті (нині ЗУНУ).

Служив в армії. Родина Смоляків має у господарстві чимало вуликів, тасу Богданові часто доводилося поратися із татом на власній пасіці. Мав майстровиті руки: до чого не візьметься - полагоди́ть. Подобалося поратися біля техніки. У грудні 2024 р. чоловіка мобілізували до лав Збройних сил України... Колона шумчан проводжала Героя до місцевого храму, потім - до місця вічного спочинку..." - написала журналістка газети "Новини Шумщини" Мар'яна Парашинська на сайті "Шумскінфо".

Він "...був надзвичайно мудрим, добрим, чуйним, товаришким хлопцем... Викладачі та одногруппники згадують Богдана як наполегливого, старанного студента, який активно займався спортом та був прикладом у навчанні..." - йдеться у повідомленні Західноукраїнського національного університету.

Поховали захисника у родинному селі.
Щиро співчуваємо рідним і близьким...
Вічна пам'ять і шана Герою!

Залишилася без батька 11-місячна донька

14 липня жителі Борщівської та Копичинецької громад віддали останню шану військовослужбовцю, стрільцю-снайперу батальйону поліції особливого призначення "Стрілецький", уродженцю села Слобідка-Мушкатівська, що на Борщівщині, мешканцю села Оришківці, що на Гусятинщині, **Олександрі Романовичу ТОВАРНІЦЬКОМУ** (21. 10. 1997 р.н.), який загинув 7 липня під час виконання бойового завдання на Донеччині.

Світлої пам'яті Олександр свою службу в поліції розпочав у 2019 р., прийшовши на посаду поліцейського сектору реагування патрульної поліції Чортківського районного управління ГУНП в Тернопільській області. Коли почалося формування стрілецького батальйону, він був одним із перших добровольців, хто пішов служити у

лави бойового поліцейського підрозділу та захищати Україну.

"...В Олександра залишилися 11-місячна донька, дружина та батьки", - йдеться у повідомленні Копичинецької міської ради.

Поховали захисника у Слобідці-Мушкатівській.

Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам і друзям...

Вічна пам'ять, честь і слава Герою!

Відійшов у засвіти під час короткочасної відпустки

15 липня жителі Козівської громади провели до місця вічного спочинку військовослужбовця, мешканця селища Козова **Володимира Володимировича ГОРПІНИЧА** (12. 06. 1984 р.н.), серце якого перестало битися 13 липня вдома, під час короткочасної відпустки.

Світлої пам'яті Володимир - учасник АТО, ООС, з початком повномасштабного вторгнення також захищав Україну. Був сміливим і мужнім воїном, надійним побратимом.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам.

Вічна пам'ять, честь та шана Герою!

Поховали у родинному селі

15 липня жителі Підгаєцької громади віддали останню шану військовослужбовцю, солдату мінометної батареї 82-го батальйону ТРО, уродженцю села Мирне **Петру ПАВУЛЯКУ** (11. 07. 1972 р.н.), який трагічно загинув.

Світлої пам'яті Петро захищав Україну з 26 лютого 2022 р. на території Сумщини та Харківщини.

"Петро, ти Герой, світла й вічна пам'ять тобі. Щиро співчуваю коханій дружині, дочці, сестрам і всій родині. З Богом спочивай, ми тебе будемо пам'ятати..." - написав у соцмережі Степан Фурдела.

"Вічна пам'ять зяту мого двоюрідного брата Петру від всієї нашої великої родини: Кардашів і Юсків з Бережан, Огністих з Стриганців, Харів - Борщова, Савельєвих - Австрії, Пауків - Львова і Чернівців, Кузихиних - Канади та Англії... Щиро співчуваємо племінниці сестрі Галині та їх донечці Маріїці, зяту Павлу та онучку Дем'яничку..." - написала у соцмережі Надія Паук.

Поховали захисника у родинному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким...

Вічна пам'ять і слава Герою!

Понад два роки боронив Україну

14 липня жителі Вишнівецької громади провели останню життєвою дорогою військовослужбовця, мешканця села Бодаки, що на Збаражчині, **Богдана Борисовича СОЛОНИНУ** (3. 03. 1971 р.н.), серце якого перестало битися у липні цього року.

Світлої пам'яті Богдан пішов захищати Україну 13 лютого 2023 року. Був відповідальним і сміливим воїном.

Поховали захисника у рідному селі. Щиро співчуваємо рідним і близьким, побратимам.

Вічна пам'ять і шана Герою!

В. К.

Свобода

Головний редактор Тарас Савчук

Відповідальний секретар Віктор Уніят
Літературний редактор Наталія Гаврішко
Редактор відділу Галина Вандзелак
Бухгалтерія Галина П'ятиківська
Рекламний відділ Оксана Волошина

Індекс видання: 40184.

Е-mail редакції: reklama-svoboda@ukr.net, svoboda-te@ukr.net. Сайт: svoboda.te.ua

Віддруковано: ТОВ «Полілля-Тер», м. Тернопіль, тел. (0352) 52-27-37, (067) 352-18-51, сайт www.a-print.com.ua. Замовлення № 950. Тижневий тираж 10202

Висловлювані авторами думки можуть не збігатися з позицією редакції. Редакція залишає за собою право редагувати і скорочувати тексти. Оригінали не рецензуються і не повертаються. Листування з читачами - лише на сторінках газети. Матеріали під рубрикою «Політчина трибуна» надруковані на правах реклами. Відповідальність за зміст реклами несе рекламодатець.

Газета виходить з жовтня 1990 року

Ідентифікатор в Реєстрі суб'єктів у сфері медіа: R30-02865

Рішення Нацради України з питань телебачення і радіомовлення №571 від 29.02.2024 р.

46008, м. Тернопіль, вул. Торговиця, 11, ТОВ «Редакція газети «Свобода».

р/р UA863003350000000026000624332 в АТ «Райффайзен Банк» м.Київ, МФО 300335, код 21157527

Журналісти: тел. 0 (352) 23-55-02

Реклама: тел. 0 (68) 932-29-05

Тернопільщина готується до Всеукраїнської прощі родин загиблих воїнів

■ Храм-пантеон Святої Прavedної Анни поблизу села Лішня Кременецької громади є єдиним в Україні храмом, зведеним на честь загиблих українських воїнів. Саме в цьому духовному осередку щороку збираються рідні полеглих Героїв на Всеукраїнську прощу родин загиблих військовослужбовців.

Начальник Тернопільської ОВА В'ячеслав Негода відвідав святиню та обговорив із отцем Андрієм Любунем, який опікується храмом і є

будівничим пантеону, організаційні питання підготовки до прощі. Храм-пантеон почали будувати у 2022 році біля джерела Святої Анни, на місці каплиці, присвяченої Героям АТО. На території вже освячено меморіальні плити з іменами полеглих, висаджено Алею пам'яті, завершується облаштування меморіального комплексу.

Традиційна щорічна проща об'єднує родини з усієї країни спільною молитвою та вшануванням захисників України.

Очікується, що захід відбудеться з урахуванням необхідних заходів безпеки та буде комфортним для всіх учасників.

На таких тримається фронт

■ Таких хлопців, як Роман, ви не побачите у випусках ютуб-блогерів чи в тік-ток. Він не медійний і не шукає слави. Хоча на таких тримається фронт.

Я дівнався, що Роман отримав відпустку, і вирішив поговорити з ним про війну. Влаштуйтеся зручніше, текст буде довгий, але дуже крутий і цікавий.

Роман народився в селі Юстинівка, що на Тернопільщині. З дитинства він з братом, батьками і бабусею багато працював на землі, щоб прогодувати сім'ю. На той момент - це був єдиний спосіб вижити.

У вільний час ходив з друзями на рибалку, грав у футбол на невеликому майданчику біля сільської школи. Це були душевні часи, коли відпочивати йшли на річку Коропець, що за два кілометри від села. З ночівлею, веселими піснями.

Це був той час, коли зранку люди гнали корів пасти, а місцева молодь співала: "Спить ставок, де колишуться віти..." чи "Тернопіль мій, Тернопіль мій, моя ти Батьківщино!"

Роман з друзями жив на повну і не міг повірити, що через кілька років все зміниться.

Не вірив, що буде повномасштабне московське вторгнення. Хоча на той момент, його брат вже встиг повною мірою проти рашистських окупантів.

24 лютого 2022 року Романа розбудила мама і сказала: "Почалася війна". Це була точка відліку, коли все спокійне залишилося в минулому, а в майбутньому на нього чекали гарячі події. Хоча сам він був надто "тихий" для війни.

Кілька місяців він перебував у місцевій тероборні, але згодом потрапив у ряди 128-ї гирсько-штурмової бригади ЗСУ. Пройшов навчання на полігоні і вже в грудні 2022 року брав участь у боях за Соледар.

Відразу хочу зазначити для тих, хто вважає, що воювати повинні військові. Роман ніколи не був військовим. Він їздив на тракторі, автомобілі. Орав землю, сіяв буряк і не знав, що таке РПГ чи NLAV. Проте, коли на його землю напали вороги, пішов захищати Україну. Це не пафосні слова, а відкрита реальність.

Тому що, крім прав, у нашій країні люди мають певні обов'язки. Якщо не виконувати їх, прийдуть московити і знищать все та всіх.

Отже, Соледар.

Роман воював в штурмовому підрозділі проти величезних сил ворога. Ім протистояли "вагнери" - злі московські найманці, які хотіли крові, грошей і наркоти.

Давайте, знову повернемося в 2022 рік. Пам'ятаєте, як в тилу - на телебаченні, в Інтернеті - українці називали "вагнерівців"? "Чмобіки"!

Над нашими ворогами насміхалися, жартували, що не вистачить пакетів, щоб їх похоронити. В той же час, "вагнери" йшли в бій, не жаліючи свого життя. Саме тому ніколи не потрібно недооцінювати ворога і тим паче не вірити тим, хто з екранів телевізорів обіцяє, що за три місяці все закінчиться.

Лава за лавою окупанти наступали на Соледар. Наші воїни знищували ворогів у величезній кількості.

Бої були надзвичайно пекельними, і Роман разом з друзями протистояв цим виродам. Саме там, воюючи поблизу невеликого міста на Донеччині, хлопцеві загартував себе і свою волю до боротьби.

Бої з московитами були за кожен вулицю, кожен будинок. Окупанти повсякчас намагалися обійти позиції українських воїнів, щоб замкнути їх в кільце. Близько місяця тривала перша ротація Романа. З Божою допомогою, він все витримав.

Настане час, коли наш герой зможе більше розповісти про ті бої, але це буде потім.

В боях за Соледар Роман отримав першу контузію. Тому свій перший військовий Новий рік зустрічав у госпіталі. Згодом його перекинули на запорізький напрямок.

"На війні все буває. Моментами хо-

четься додому. Особливо на свята, коли знаєш, як класно відзначають Різдво і Великдень у моєї Юстинівці.

Хочеться моментами спати. Набридає бруд і миші, що навколо нас. Хочеться тиші, щоб не чути звуку дронів.

До речі, я коли вперше прийшов у відпустку, довго не міг звикнути, що на вулиці не стріляють.

На війні швидко звикаєш до тамтешніх умов, хто там що не казав би. Головне, щоби поряд були хороші друзі і командири", - говорить Роман.

На запорізькому напрямку йому разом з побратимами чимало доводилося відбиватися від московських окупантів. Звикати до початку війни дронів і щодня боротися за свою землю.

Через деякий час Роман з підрозділом потрапив на вугледарський напрямок. Ім ставили різні завдання: зайти, закріпитися, штурмувати. Стримувати ворога і не дати окупантам закріпитися. Роман на той час воював на посаді кулеметника. Його зброєю був ПКМ.

Уявіть: літня спека, а підрозділ Романа штурмує позиції ворога. Вони йдуть п'ять кілометрів пішки і несуть на собі все озброєння.

Кулемет важить 7,5 кілограма, і це без станка. Споряджена коробка на 200 набоїв - 9,4 кілограма. Крім того, бронешител та інше спорядження.

На вугледарському напрямку були дуже важкі бої. Штурмували лісовий масив, допомагали закріпитися нашій піхоті. Роман з гідністю витримав цю ротацію і через деякий час знову повернувся воювати на запорізький напрямок.

Я коротко описую бойовий шлях цього простого і героїчного хлопця. Слова самі виливаються у речення. Проте скільки в кожному пережитому дні болю, втрачених нервів і друзів! Наша країна платить надто високу ціну за своє майбутнє.

На цьому фоні дивними є спекуляції людей в тилу, які кажуть, що вони на фронт нікого не посилали. Або, буває, говорять, що військові воюють за сто тисяч. Знаєте, Роман радісно поступиться своїм місцем будь-кому з них.

І охоче сяде за кермо комбайна чи буде збирати кошти, виступаючи стендап-коміком. Він може все в цьому житті. Працювати, творити і просто жити. Проте захищає Україну і надіється на підтримку тих, хто не воює. Роман дає шанс підготуватися до війни всім, хто вважає, що вона до них не прийде.

Якщо він перестане воювати, кожен з вас це відчувє. Повірте, Європа, Львів і Закарпаття - не гумові. Хоча москвити і там всіх знайдуть, історія яскравий і трагічний тому свідок. Саме тому підтримуйте наших захисників, підтримуйте волонтерів. Підтримуйте Романа і не забувайте дякувати.

Дякуйте Богу, що маєте можливість жити.

Дякуйте Роману і всім його побратимам, що маєте можливість жити вільними. Тільки разом, тільки в боротьбі ми можемо зупинити і знищити ворога.

Михайло УХМАН

Творчі діалоги з Володимиром Бойком

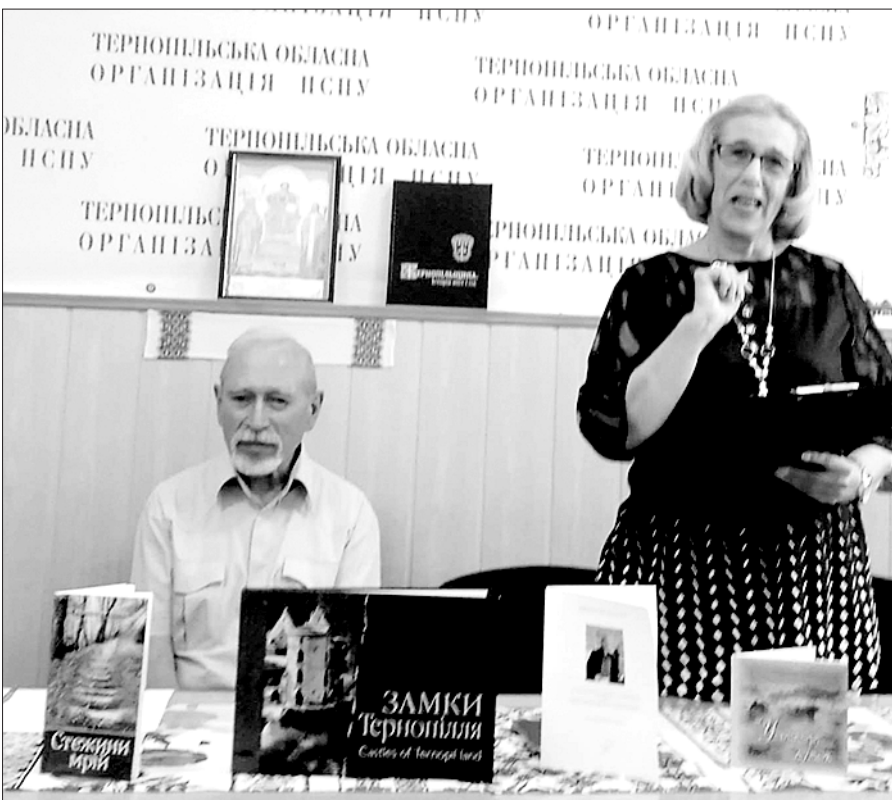
■ 13 липня у світлиці ТОО НСПУ відбулися чергові "Творчі діалоги". Ця рубрика відбувається щомісяця під егідою обласного літературного об'єднання. Цього разу свою творчість представляв поет Володимир Бойко.

доповідачі, серед яких: Валентина Судомо, Валерій Дідух, Олександр Кара, Богдана Дурда, Орест Чоловічок, Богдан Вилушак та інші гості події. До речі, останній згаданий виявився не лише побратимом по перу, але й сусідом та побратимом по дачному хобі, він і прочитав свій гумористичний твір про дачу та всі пов'язані із нею перипетії, чим викликав численні оплески та усмішки слухачів.

Пісенний супровід забезпечили ансамбль "Золоті журавки" під керівництвом Людмили Червінської та Богдана Дурда, яка під гітару виконала не лише власну "Присвяту поетам", але й пісні на слова Володимира Бойка.

Що б там хто не казав, але літературне об'єднання Тернопілля завше тримає руку на пульсі духовності нашої області, тож, незважаючи ні на що, надалі поїтимає спрагли душі цілющою водою художнього слова.

Тарас КОМАРИНСЬКИЙ

Побратиму Володимиру Кравчуку на сороковини

■ Час летить білим птахом, мов лелека у вирій, могутніми крильми відмахує прожиті роки, пройдені життєві шляхи, які, наче рушники, вишиті червоними і чорними нитками, стеляться за плечима долі. Гіркі повідомлення падають негадано і звучать, як грім з ясного неба. Вони особливо пекучі, коли стосуються рідних, близьких нам людей, побратимів, якими пишалися десяти, сотні збаражани і Тернопільщина. Таким був шанований колегами-письменниками та всіма, хто його знав, Володимир Ярославич Кравчук.

Не пелюстку крихту України
Покладу для тебе у листа,
Полюном яріє поміж нами
Звабна і жорстока чужина.

Критик, журналіст Володимир Хрін зазначив: "Володимир Кравчук один з перших, на мою думку, в поетичній формі розкриває психологічний стан ліричного героя і наслідки, що принесла і приносить четверта хвиля еміграції". В збірці "Спопеліле озеро" поет переосмислює пройдені життєві шляхи, переживає: "Лише тільки б я душею не змілів і не змалів як птах у високості". Письменник, літературознавець Володимир Барна пише: "Хочу з усією відповідальністю заспокоїти тебе - виконуючи свою місію чи на землі чи в високості - ні не змалів ти, побратиме, ні не змілів, бо твоя душа на піднесенні".

Я б сказав, поет вибухнув у своїй творчості золотом дозрілого, добірного слова. В його поезії кожне слово філіграно обточене, кожен рядок мережаний, немов бісером, грайливим різнобарв'ям, гармонійно вплітається в палітру творів із закладеним глибоким змістом.

Моє знайомство з Володимиром Ярославовичем відбулося на Срітєнана 2008 р. у Збаражці. Нас познайомила директорка Збаразької центральної бібліотеки Оксана Бойко. Тоді я передав рукопис своєї книги йому для редагування.

Відтоді ми були друзями-побратимами. Він захопив мене до праці над художнім словом, згодом рекомендував до вступу в НСЖУ. Редагував мої книги, і я йому за це безмежно вдячний. Надзвичайно цінними для мене залишаються подаровані Володимиром Кравчуком книги з дружніми автографами - найбільша пам'ятка про моего побратима і світлого ЧОЛОВІКА, який кожному намагався допомогти і благословити на письменницьку дорогу. Теплі спогади про нього залишаються в серцях тих, хто знав його як невтомного трудівника на ниві красного письменства. Пам'ять про тебе, Друзе, житиме в наших серцях!

Юрій ЗАЦЬ

Уже 40 днів, як його немає з нами. Його серце, яке боліло за долю України, перестало битися 7 червня 2025 р. у Збаражці. Затужили за своїм сином його рідне село Добромірка, уся збаразька земля, Тернопілля, що виколисували його дитинство, провели у світ широкий на пошук власної стежини і світлого таланту.

Народився В. Я. Кравчук 10 листопада 1960 р. у с. Добромірка на Збаражчині. Закінчив лікувальне відділення Кременецького медучилища, а згодом Харківський МФІ. Працював за фахом, а душею тягнувся до його величності Слова, адже ще з малих літ його чарував світ поезії. З нетерпінням і хвилюванням молодий поет чекав на свій перший вірш, який опублікувала збаразька районка. Потім був цикл публікацій у газеті "Ровесник", в альманасі "Вітрила 80", колективних збірках "Веселий ярмарок", в журналах "Дзвін", "Перець", "Малютко", у республіканських газетах, місцевій періодиці. У 1990 р. його вірш "Коні", де поет кидає виклик тоталітарній системі Радянського Союзу, закликаючи до волі, озвучили на радіо "Свобода". Результат не забарився. Поета викликали в КДБ на "розмову". Але вже догоряла свічка комуністичної імперії і тільки тому йому не довелося зазнати долі поетів-дисидентів. Того ж року, хоч і в скороченому варіанті, побачила світ його перша поетична збірка "Сніголом".

Поет-шестидесятник Борис Демків зазначив: "Хоч книжка видана скромно - невеликим тиражем, цінність її в іншому. Автор ще молодий, але життя вже встигло залишити на його долі важкі міти". Та не зломлю. Поет натхненно працює, в ньому вирує енергія духу правди, нескореності протиріч, де зустрічається старе і нове, яке кличе його з джерела душі черпати талант. Його переживання, болі, близьке сприйняття реалій сьогодення, любов до рідного народу, його культури виливаються у все нові й нові твори. Поет знаходить свого читача - шанувальника за

кордоном, його друкують часописи у США, Австралії, Італії, Латвії, Білорусі.

Міністр закордонних справ УНР в екзилі, філософ, літературознавець Володимир Жила у своїй книзі "Узорчастий "Рушник" мережаний письменниками мальовничі Збаражчини" так писав про поета: "Володимир Кравчук - поет-лірик, його твори, як правило, короткі, в них мало подробиць і деталей. Чимало роль в його ліриці відіграє загальне звучання та інтонація".

В Україні з-під пера В. Кравчука виходять поетичні збірки, книжки для дітей: "Казки Медоборів" (1993), "Як сніжок промок" (1995), "Зграя чорних лебедів", "Подорож в літературу" (обидві - 1996), "Кладка через повінь" (1997), "Патріотичні мотиви у творчості Яра Славутича" (1998), "Зіниці розплющених вікон" (2000), "Ліниві чобітки" (2003), "Фата розлуки" (2005), "Спопеліле озеро", "Схудла баба снігова" (обидві - 2010), "Для дівчаток і хлоп'ят вузлик віршиків до свят" (2011), "Бігло садом віршеня" (2013), "Сивий жайвір виспівує пісню" (2018), "Годинник на розп'ятті", "Просвітлі. Радощі. Одкровення" (обидві - 2019), "Визріла дорога" (2020), "Часоплин" (2021), "На розгортці трави" (2025).

У 1998 р. Володимир Ярославович поповнив ряди членів НСЖУ, а в 1999 р. - НСПУ. Невтомна праця приносить йому визнання. Він - лауреат і дипломант престижних обласних, всеукраїнських та міжнародних літературних і літературно-мистецьких премій. У 2021 р. удостоєний премії в галузі культури ім. Богдана Лепкого за поетичну збірку "Годинник на розп'ятті". Володар відзнак "Золота медаль журналістики" і "Золоте перо Тернопілля". Лауреат Всеукраїнської літературно-мистецької премії ім. Братів Лепких за 2022 рік.

У своїй творчості він піднімає нові тематичні пласти. Пропускає через серце увесь драматизм заробітчанацького життя за кордоном, тугу розлуки з рідним краєм.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Відділ освіти, культури, молоді та спорту
Підгороднянської сільської ради, код ЄДРПОУ 44059383,
юридична адреса: 47751 Україна, Тернопільська область,
Тернопільський район, с. Підгороднє,
вул. Бережанська, 70, тел.: +38(097)-981-36-91;
ел. адреса: osvita_pidgorodne@ukr.net.,
має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел Довжанківського ліцею, розміщеного на вул. Містечко, 46 в с. Довжанка Тернопільського району.

Мета отримання дозволу: отримання дозволу на викиди для діючого об'єкта.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1, абзацу другого частини першої, пункту 22 частини другої та пункту 14 частини третьої статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" та до постанови Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1010 "Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля", та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля", об'єкт не підлягає оцінці впливу на довкілля.

Ліцей займається навчанням та вихованням учнів та належить до 3 групи об'єктів, для яких розробляються документи з обґрунтування обсягів викидів.

Допоміжними процесами під час здійснення освітньої діяльності є спалювання органічного палива в котельній та в генераторі, як джерелі резервного живлення, на випадок вимкнення електроенергії.

Джерелами забруднення є твердопаливний котел потужністю 200 кВт і дизельний генератор Katana.

На території об'єкта є 2 організованих джерела викиду забруднюючих речовин, з яких в атмосферу викидаються 8 забруднюючих речовин, з них 3 парникових газів (метан, вуглець діоксид, азоту(1)оксид (N₂O)).

Викиди в атмосферу за рік становитимуть - 66,574255 тонн, у т.ч.: оксид вуглецю - 0,437 т, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок - 1,546 т, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту [NO + NO₂]) - 0,444 т, сірки діоксид - 0,6134 т, (НМЛОС) / вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉ - 0,1008 т, метан - 0,011046 т, вуглець діоксид - 63,413 т та азоту(1)оксид (N₂O) - 0,009009 т.

Із перелічених вище речовин до найбільш поширених належать: оксид вуглецю, суспендовані тверді частинки недиференційовані за складом, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту [NO + NO₂]), сірки діоксид.

Речовини, що належать до небезпечних забруднюючих речовин, на об'єкті відсутні.

Вуглець діоксид, метан, азоту(1)оксид(N₂O) і (НМЛОС)/вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉, належать до інших речовин, при чому для вуглецю діоксиду не встановлено державного медико-санітарного нормативу допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць. Для нього встановлений орієнтовно безпечний рівень впливу.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва та заходи щодо скорочення викидів в атмосферу не передбачені.

Заходи щодо зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не планувалися.

Перевіщень технологічних та державних медико-санітарних нормативів у процесі виробничої діяльності немає, пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Зауваження та пропозиції приймають за адресою: 46021, Тернопільська обл., м. Тернопіль, вул. М. Грушевського, №8, Тернопільська обласна військова адміністрація, тел. 0352-25-95-93, електронна адреса eco_ter@eco.te.gov.ua протягом 30 календарних днів з дня опублікування інформації.

Повідомлення про намір отримати дозвіл на викиди

Відділ освіти, культури, молоді та спорту
Підгороднянської сільської ради, код ЄДРПОУ 44059383,
юридична адреса: 47751 Україна, Тернопільська область,
Тернопільський район, с. Підгороднє, вул. Бережанська, 70, тел.: +38(097)-981-36-91;
ел. адреса: osvita_pidgorodne@ukr.net.,
має намір отримати дозвіл на викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря від стаціонарних джерел Великоходачківського ліцею, розміщеного на вул. Шкільна, 14 в с. Великий Ходачків Тернопільського району.

Мета отримання дозволу: отримання дозволу на викиди для діючого об'єкта.

Відповідно до пункту 3 частини першої статті 1, абзацу другого частини першої, пункту 22 частини другої та пункту 14 частини третьої статті 3 Закону України "Про оцінку впливу на довкілля" та до постанови Кабінету Міністрів України від 13 грудня 2017 р. № 1010 "Про затвердження критеріїв визначення планованої діяльності, яка не підлягає оцінці впливу на довкілля", та критеріїв визначення розширень і змін діяльності та об'єктів, які не підлягають оцінці впливу на довкілля", об'єкт не підлягає оцінці впливу на довкілля.

Ліцей забезпечує навчання та виховання учнів і належить до 3 групи об'єктів, для яких розробляються документи з обґрунтування обсягів викидів.

Допоміжними процесами під час здійснення освітньої діяльності є спалювання органічного палива в котельній та в генераторі, як джерелі резервного живлення, на випадок вимкнення електроенергії.

Джерелами забруднення є твердопаливний котел потужністю 200 кВт і бензиновий генератор Пальмера.

На території об'єкта є 2 джерела викиду забруднюючих речовин в атмосферу, з яких викиди від твердопаливного котла є організованими.

В атмосферу викидаються 8 забруднюючих речовин, з них

3 парникових газів (метан, вуглець діоксид, азоту(1)оксид (N₂O)).

Викиди за рік становитимуть - 52,574749 тонн, у т.ч.: оксид вуглецю - 0,362 т, речовини у вигляді суспендованих твердих частинок - 1,235 т, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту [NO + NO₂]) - 0,356 т, сірки діоксид - 0,490 т, (НМЛОС) / вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉ - 0,0826 т, метан - 0,009149 т, вуглець діоксид - 50,028 т та азоту(1)оксид (N₂O) -0,007 т.

Із перелічених вище речовин до найбільш поширених належать: оксид вуглецю, суспендовані тверді частинки недиференційовані за складом, оксиди азоту (у перерахунок на діоксид азоту [NO + NO₂]), сірки діоксид.

Речовини, що належать до небезпечних забруднюючих речовин, на об'єкті відсутні.

Вуглець діоксид, метан, азоту(1)оксид(N₂O) і (НМЛОС)/вуглеводні насичені C₁₂-C₁₉, належать до інших речовин, при чому для вуглецю діоксиду не встановлено державного медико-санітарного нормативу допустимого вмісту хімічних і біологічних речовин в атмосферному повітрі населених місць. Для нього встановлений орієнтовно безпечний рівень впливу.

Заходи щодо впровадження найкращих існуючих технологій виробництва та заходи щодо скорочення викидів в атмосферу не передбачені.

Заходи щодо зниження викидів забруднюючих речовин в атмосферне повітря не планувалися.

Перевіщень технологічних та державних медико-санітарних нормативів у процесі виробничої діяльності немає, пропозиції щодо дозволених обсягів викидів відповідають чинному законодавству.

Зауваження та пропозиції приймають за адресою: 46021, Тернопільська обл., місто Тернопіль, вул. М. Грушевського, №8, Тернопільська обласна військова адміністрація, тел. 0352-25-95-93, електронна адреса eco_ter@eco.te.gov.ua протягом 30 календарних днів з дня опублікування інформації.

■ Право

Засудили до 6 років ув'язнення

Голову Білецької громади, що біля Тернополя, засудили до шести років ув'язнення через скерування грошей з бюджету на будівництво водопроводу, який вже раніше збудували жителі за власні гроші. Вирок також отримав і директор фірми-підрядника, яка фіктивно будувала водопровід.

За даними суду, у березні-травні 2019 року мешканці села Плотица Тернопільського району власним коштом збудували водогін для двох вулиць. Незважаючи на це, у грудні 2019 року Малик уклав із підрядною фірмою договір на будівництво цього ж водогону, підписавши акти вико-

наних робіт із підробленими підписами інженера технагляду. На підставі цих документів фірмі виплатили понад 305 тисяч гривень із бюджету.

Суд призначив голові покарання у вигляді 6 років позбавлення волі. Разом із ним на лаві підсудних перебував директор підрядної фірми.

У коментарі журналістам голова громади Дмитро Малик зазначив, що не згідний з рішенням суду і подаватиме апеляційну скаргу: "Я не вважаю себе винним. Водогін був збудований, і на це виділяли кошти".

Вирок ще не набув законної сили, а розгляд апеляції триває.

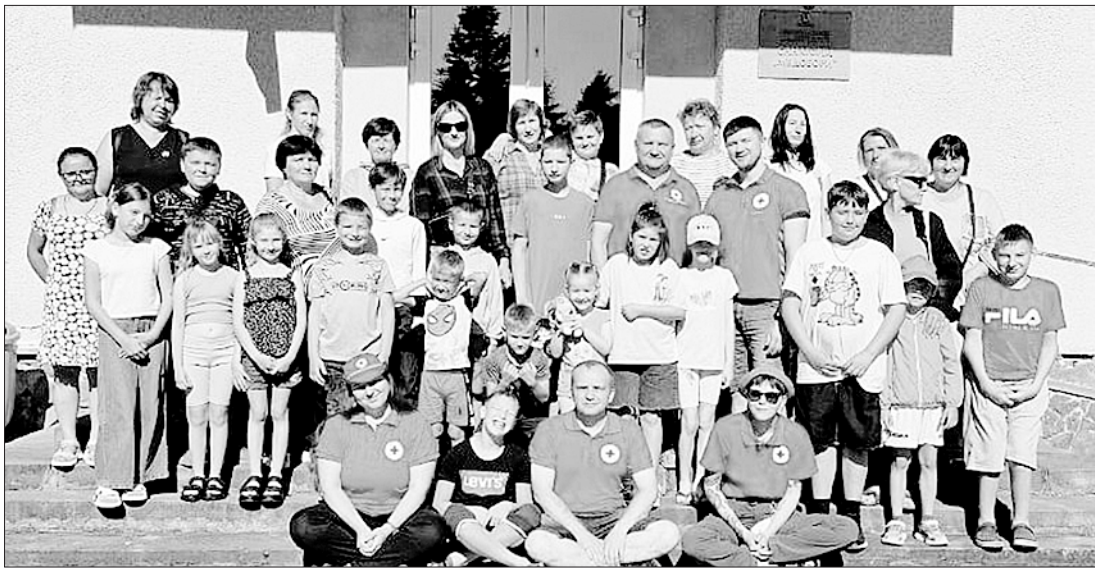
Червоний Хрест організував сімейні табори

У санаторії "Медобори" завершилися сімейні табори для внутрішньо переміщених та місцевих опікунських родин. Протягом трьох заїздів у них взяли участь 120 дорослих та дітей. Такі навчально-тренувальні заходи вперше організовані в нашій області Українським Червоним Хрестом на Тернопільщині за фінансової підтримки Норвезького Червоного Хреста. Також допомогою долучилася Служба у справах дітей, сформувавши списки учасників.

Табори на Тернопільщині передбачили максимум комфорту для дітей, їхніх опікунів та сімей, що прибули із небезпечних регіонів: - 5-разове повноцінне і збалансоване харчування; - дво- та тримісне поселення; - насичена навчанням і дозвіллям програма перебування; - оздоровчі процедури і тренування.

"Щодня ми адаптували програму під побажання учасників, адже хотілося, щоби в них залишилися незабутні враження від цього відпочинку", - каже керівник табору, фахівець Українського Червоного Хреста на Тернопільщині Олексій Шейка.

Маленький Толик приїздив сюди зі своєю прийомною мамою Наталею. Розповідає,

що знайшов нових друзів, захопився туризмом і досхочу наївся вареників та фруктів. А 9-річний Віталік, котрим після втрати батьків опікується бабуся, навчився в таборі плавати і грати у футбол.

Окрім дозвілля, діти й дорослі відвідали різні тренінги від фахівців обласної організації Українського Червоного Хреста. На-

вчалися надавати першу допомогу, формувати корисні звички, правильно харчуватися і підтримувати своє здоров'я.

"У таборі діти відкрилися, стали виявляти багато емоцій, у них тепер світяться очі від радості. Це, напевне, і є найкращий результат нашої роботи", - резюмує Олексій Шейка.

Адвоката засудили за дії сексуального характеру

Тернопільський міськрайонний суд визнав винним жителя Тернополя у вчиненні дій сексуального характеру без згоди потерпілої (ч. 1 ст. 153 КК України) та призначив йому покарання у вигляді 3 років позбавлення волі. Про це повідомила пресслужба Тернопільської обласної прокуратури.

За даними слідства, увечері 5 вересня 2023 року на спортивному майданчику одного з університетів Тернополя обвинува-

чений напад на студентку місцевого вишу, яка перебувала там наодинці. Чоловік, який через професійну діяльність у сфері юриспруденції знав про кримінальну відповідальність, спочатку намагався завести розмову з дівчиною. Переконавшись, що поблизу немає сторонніх, скористався фізичною перевагою та вчинив дії сексуального характеру. Прокурор довів провину обвинуваченого в суді. Вирок ще не набув законної сили та може бути оскаржений.

Ексзаступник голови ОДА уже в тюрмі

Апеляційна палата Вищого антикорупційного суду (ВАКС) 11 липня 2025 року залишила без змін вирок від 6 березня 2025 року, яким колишнього заступника голови Тернопільської обласної військової адміністрації Ігоря Гайдука визнано винним у вимаганні неправомірної вигоди в особливо великому розмірі за попередньою змовою групою осіб (ч. 4 ст. 368 КК України).

Суд першої інстанції призначив Гайдуку

покарання у вигляді 8 років і 2 місяців позбавлення волі, заборони обіймати певні посади протягом 3 років та конфіскації автомобіля. Колегія суддів відхилила апеляційні скарги сторони захисту, залишивши вирок без змін. Рішення набуло законної сили одразу після проголошення, але може бути оскаржене у Касаційному кримінальному суді Верховного Суду.

На виконання вироку Ігоря Гайдука взяли під варту в залі суду.

Директора КП підозрюють у хабарництві

Суд обрав нічний домашній арешт. Чортківська окружна прокуратура повідомила про підозру директору комунальної установи в Тернопільській області, який вимагав та отримав 50 000 гривень неправомірної вигоди (ч. 3 ст. 369-2 КК України). Гусятинський районний суд обрав йому запобіжний захід у вигляді нічного домашнього арешту, однак прокуратура оскаржить це рішення, наполягаючи на триманні під вартою, повідомила пресслужба Тернопільської обласної прокуратури.

За даними слідства, підозрюваний пооб-

іцяв місцевій підприємці вплинути на рішення службових осіб Тернопільської обласної ради щодо оголошення аукціону на оренду приміщення в Чортківському районі, забезпечення безперешкодної подачі документів та перемоги в торгах. Хабар у 50 000 гривень мав гарантувати можливість ведення бізнесу за пошита спецдогугу. Правоохоронці затримали посадовця під час передачі грошей.

Досудове розслідування триває, його проводять слідчі Чортківського районного управління поліції ГУНП у Тернопільській області.

Тернопільщина увійшла до четвірки регіонів із найдорожчою землею

За чотири роки від відкриття ринку сільськогосподарських земель в Україні, з липня 2021 року, середня ціна гектара зросла на 60% і становить 60,7 тисячі гривень, повідомили в Держгеонадастрі. Тернопільщина увійшла до четвірки регіонів із найдорожчою землею, де середня вартість гектара сягає 86,9 тисячі гривень.

Загалом за цей період уклали 339 644 угоди купівлі-продажу землі на суму 30,4 мільярда гривень, реалізувавши понад 636 тисяч гектарів. Кількість угод зросла на 13%, по-

рівняно з першим півріччям 2021 року, а сума угод збільшилася майже втричі - до 8,22 мільярда гривень у 2025 році.

Найдорожча земля - на Івано-Франківщині (126,6 тис. грн/га), Львівщині (118,3 тис. грн/га) та Київщині (89,4 тис. грн/га). Тернопільщина посідає четверте місце. Натомість найнижчі ціни зафіксовано у прифронтових регіонах: Запорізькій (38,3 тис. грн/га), Херсонській (39,1 тис. грн/га) та Чернігівській (41,1 тис. грн/га) областях.

Найактивніше землю купують на Полтавщині, Вінничині та Київщині. Попри війну та кризу, ринок стабілізувався: у 2024 році кількість угод сягала 9 тисяч щомісяця, а їхня загальна вартість перевищувала 1 мільярд гривень.

пеки дорожнього руху.

Близько 16:13 на автодорозі Р-43 Тернопіль - Збараж - Ланівці легковий автомобіль зіткнувся з вантажівкою. Унаслідок зіткнення водій і пасажир легковика загинули на місці.

Досудове розслідування триває, слідчі з'ясовують усі обставини трагедії.

На Тернопільщині 9 липня 2025 року поблизу села Синява Збаразької громади сталася трагічна дорожньо-транспортна пригода, в якій загинули четверо людей. Як повідомили в Головному управлінні Національної поліції в Тернопільській області, попередньою причиною аварії стало порушення правил без-

Деякі долари банки відмовляються приймати

Українські банки та обмінні пункти можуть не приймати деякі доларові банкноти через їхній стан або підозру в підробці, повідомили на офіційному сайті Національного банку України.

Якщо купюра викликає сумніви щодо справжності, фінансова установа зобов'язана вилучити її та передати на експертизу до НБУ. У разі підтвердження підробки гроші не повертаються клієнту.

Проблеми можуть виникнути і зі зношеними доларами - порваними, обпаленими, забрудненими чи з написами. Такі банкноти банки можуть прийняти лише для процедури інкасо, тобто відправлення до іноземного банку для заміни. Однак ця послуга доступна не в усіх установах, є платною і може тривати довго.

НБУ радить українцям перевіряти купюри на справжність, зберігати їх у належному стані та не відкладати обмін зношених банкнот на останній момент.

Цей світ змінився і змілів

Цей світ змінився і змілів. Цей світ став не здоровим. От у селі немає вже корів. Ну, як же так?

Господа без корови. Вона ж завжди годувальниця була. Ми прокидалися з нею й засинали. По декілька черід гонили із села й на молоці ми всі повиростАли. Так сумно й боляче чомусь. Кажуть прогрес такого вимагає. Немає вже "Ромашок" і "Мартусь", Як і села, що тихо вимирає...

Олег ПОБЕРЕЖНИЙ

Наворожи, циганко, юному солдату

Останній день війни, Скажи знаменну дату, Йому ти в очі сині зазирни. Він хоче жити, мріяти, кохати, Вділи, циганко,

щастя для солдата, Щоб він живим вернувся із війни. Тоді черемха зацвіте, чи жито, Наворожи,

щоб міг він довго жити, Щоб мав дітей: і дочок і синів, Щоб дочекалась мати свого сина, Щоб наречена, ніжна і красива, Із білим личком і шнурками брів. Щоби дороги рівні, не тернисті, Щоби сестра в бабусинім намисті Та біля брами вірний пес рудий.

Щоб все було, скажи, не поскупися, Щоб пив життя, як мед і не напився І ще додай, немов вина налий. І сміху, і пригод, і друзів вірних, Любові, що шалена і проста, Неначе річку, що пересихає,

широких, вільних І віри у воскреслого Христа. Наворожи, бо ж бачиш, він загине, А ти зроби, немов для свого сина І долю в інше русло поверни, Неначе річку, що пересихає, Наповни сонцесяйним водограєм, Нагороди останнім днем війни... Раїса ОБШАРСЬКА

Тобі є за що дякувати Богові

- За дітей і внуків, які шумлять вдома. Це означає, що у тебе є сім'я.
- За посуд, який потрібно мити. Значить, у тебе є їжа.
- За килими, які треба чистити, вікна, які треба мити. Значить, у тебе є житло.
- За промоклі від дощу черевики. Значить, ти ще здатний ходити і тобі є що взути.
- За затори на дорогах. Значить, у тебе є автомобіль.
- За уроки та іспити, до яких потрібно готуватися. Значить, у тебе

є можливості отримувати освіту.
- За начальника, який робить зауваження. Значить, у тебе є робота.
- За сльози і посмішки. Значить, ти ще можеш відчувати.
- За втому наприкінці дня. Значить, ти ще можеш активно працювати.
- За будинок, який будить вдосвіта. Значить, Бог розбудив тебе для нового дня.
Цінуй те, що маєш! Дякуй Богу частіше, адже багато хто мріє про таке життя.

Дерево життя

Для того, щоб народитися, нам потрібно:
2 батьків;
4 бабусь і дідусів;
8 прабабусь і дідусів;
16 прапрабабусь і прапрадідусів;
32 тетрабабусь і тетрадідусів;
64 пентабабусь і пентадідусів;
128 нехабабусь і нехадідусів;
256 гентабабусь і гентадідусів;
512 октабабусь і октадідусів;
1024 нонабабусь і нонадідусів;
2048 декабабусь і дека дідусів.
Нам потрібно 4094 предки упродовж 300 років, щоб ми народилися!
Зупиніться на мить і подумайте:

скільки це доль, характерів, життєвих перемог і програвів!
Ми маємо відчувати подяку і любов до всіх наших предків, тому що кожен із них - у кожному з нас!

Жаль на Бога і білі хустини

Лише кілька днів залишались до закінчення служби в армії. Думками, мріями він вже був удома, з батьками, з коханою дівчиною. Аж раптом все пішло шкереберть. Автомобільна аварія, травма ноги, інтенсивне лікування. І як лікарі не старалися, ногу не вдалося врятувати. Її відтіляли. Він - здоровий, сильний, спортсмен - в один момент став цілковито безпорадним. Сотні чорних думок снували в голові. І зовсім не хотілося жити, бо кому потрібне таке життя?

можливо, не варто за інших приймати рішення? Як і не варто ставити на собі хрест. Пригадую, був колись пілот, який втратив дві ноги. І потім все-таки літав далі! Твоє життя також на цьому не закінчується! Хлопець задумався. Згодом вирішив написати своїй дівчині про все. Про те, що втратив ногу, і про те, що не бачить сенсу в тому, щоби вона виходила заміж за нього. Якщо, однак, вона хотіла би зустрітися з ним, нехай вивісить білу хустинку на яблуні, під якою вони часто зустрічалися. Ця яблуня росте біля колії, і коли він буде їхати поїздом до свого дому, з вікна побачить її.

З тривогою сідав у поїзд. Розумів, що для його дівчини краще було би будувати життя без нього. Але він так любив її! І так хотів бути з нею! І десь там, в самій глибині серця жерів вогник надії на ту білу хустинку на дереві. Зрештою, сказав собі: "Що буде, те буде". Навіть із Богом примирився в думках і звернувся до Нього в молитві: "Дай, Господи, силу прийняти все, що мені призначено".

Коли нарешті поїзд під'їхав до знайомого місця і хлопець глянув на яблуню, то не зміг стримати сліз, бо все дерево було обвішане білими хустинами.

Молода жінка підійшла до вікна, вдивляючись у темне нічне небо з мерехтливими зірками. Трирічна Яна з бабунею міцно спали, а її пам'ять чітко малювала не такі уже й далекі дні.

...Віріне дитинство не можна назвати щасливим. Батько був справжнім тираном, а мати боялась йому перечити. Пригадала, як одного разу, з дозволу батьків, пішла в перукарню обрізати посічені кінці волосся. Та зрізала, виявляється, забагато. Батько довго лаявся і виходив з себе, адже доньчина довга коса була для нього недоторканою. Що вже казати про косметику, міні чи дискотеки.

Після школи вступила до технікуму. Там і зустріла Павла. Їхні таємні зустрічі переросли у кохання. Та Віра зовсім не була впевнена, що батьки дадуть добро на їхній шлюб.

І все ж котрогось дня Павло, як годиться, із квітами, завітав до них додому. Після знайомства, хлопець повідомив, що хоче просити Віриної руки. Коли, мовляв, прийти зі своїми батьками на заручини. Вірин тато, нічого не відповівши, просто виставив розгубленого юнака за двері. А доньці вкотре нагадав, що вона у всьому повинна слухатися тата:

- І не переч, - з часом я знайду тобі достойного чоловіка.

Та Віра цього разу не змирилася з батьковим наказом. Вона зібрала речі і пішла з дому, вийшовши заміж без батьківського благословення...

Оселились вони з Павлом в окремій квартирі, яку їм дали чоловікові батьки. Тепер, як їй здавалось,

вона пізнавала зовсім інше життя, де було набагато більше тепла. Віра не просто змінила зачіску й одяг - очі світилися щастям. Та воно тривало, на жаль, недовго. Обірвалось несподівано й швидко...

Буквально за два роки Віра стала помічати зміни у чоловікові. Він ходив якийсь дивний. А коли знайшла у квартирі шприц, усе зрозуміло... Павло не заперечував того, що став наркоманом. Про лікування й мови не може бути. Йому і так добре.

Дружина відчула, як серце стиснулось і крізь нього пройшов невідомий, майже фізичний біль. Зрозуміла, що відтепер між ними сто-

ятиме безодня, яка з роками буде ще глибшою.

Як жити далі, що діяти - не знала. А тут ще й лікарі підтвердили Вірину здогадку - вона вагітна. Якби почула цю новину трохи раніше, була б просто щасливою, а тепер... Що ж робити?

Кинувши гордість під ноги, Віра пішла за допомогою до своїх батьків. Вибачалась, обережно підбирала слова, намагаючись не сказати нічого зайвого, і просила прийняти її назад. Та батько й слухати не захотів доньки. Боліло, що мати навіть тепер не встала на її захист. Віра пішла геть, принижена й розчавлена... Батьки Павла відре-

агували приблизно так само. Мовляв, повертайся до чоловіка, нехай і наркомана. Ви - одна сім'я, тож не лише радість, а й горе слід ділити разом.

Віра тоді хотіла померти. І тільки внутрішній голос шепотів, що вона повинна жити заради дитини, яку носить під серцем...

У цілковитій безвиході спантеличена Віра згадала про татову матір. Бабуся Стефа вже багато років не знаходила спільної мови з рідним сином, який зовсім не поспішав провідувати стареньку. А сама Віра була в селі кілька разів ще зовсім маленькою. Та для неї тепер це був єдиний притулок, де сподівалась зупинитись...

Село, куди їхала Віра, було великим і затишним. Привітні люди показали бабусину хату. Коли завітала на обійстя, серце від хвилювання ледь не вистригнуло з грудей. У хаті вона поцілувала працювану бабусину руку і тремтячим голосом переповіла усе.

Стефанія, стара й мудра жінка, вислухавши онуку, спокійно мовила:

- Залишайся, дитинко, якось воно буде...

І вже за мить бабця Стефа вела Вірцю на кухню, щоб пригостити її першою стравою, добре политую сметаною...

Минали роки життя в селі, а Віра завше пам'ятатиме смак смачного зеленого борщу і такий незабутній теплий бабусин прийом...

Оксана ВОЛОШИНА

Для дітей великих і малих

Хто собаче мило варить?

Чом каштан зовється кінським, зачям - горох?
Чи зозуля, справді, слізки тихо ронить в мох?

Чи ж рум'янок рум'яниться, доять молочай?
Чи петрів батіг не б'ється, П'ється іван-чай?

І кого парило парить, страшить звіробій?
Хто собаче мило варить? Псам, а чи собі?

То, мабуть, у кожній квітці ельфик прожива
та сусідові й сусідці дім свій назива.

Ну, а всюдисущий вітер назви ті розносить світом!

Назви промовляють

Дивно, чом глуха кропива?
Що коту до м'яти?
Чом рожева кінська грива
В'яне, як зірвати?

А язык турецький, леле! - шкіру очищає...
То не той, що в роті меле, - папороть така є!

Той буркун колись буркоче?
Щира та щириця?
А медунка меду хоче, чи ним поділитись?

Кожна назва промовляє чи бодай шепоче...
Всяк про те колись узнає, звісно, як захоче!

Дивовижних назв рослин - безліч. Трапляються дуже поетичні: любка, любисток, росичка, незабудка, боже тіло, материнка, дивина, нечуйвітер, сон-трава, калачики, мати-й-мачуха, підсніжник, горицвіт, неопалима купина, братки, кручний панич, марися, чорнобриць, барвінок, дзвіночки...

Це лише крихітна частинка розмаїтого й барвистого Королівства Квітів. Всього не охопиш...

Є назви кумедні: свербивус, півники, коров'як, ведмежі вушка, вороняче око, чортополох, куряча сліпота, зозулинні черевички, пастуша сумка, ломикамінь, грицки, яструбинка, сльозки, майори, деревій, будяки, мишачий горошок, кашка... А ще ж є мохи, трави, кущі, дерева...

У цих напівжартівливих віршиках про зілля я хотіла пробудити вашу цікавість.

Ми живемо у величому й неповторному Храмі Природи. Заведімо до нього дітей і внуки! Ірина ДЕМ'ЯНОВА

Перше кохання

Щоб заповнити паузу Роман Якович запропонував:

- Давайте, для початку познайомимось. Мене ...

- Я знаю про вас все, - перервала його гостя. - Мене звуть Марія. Прощу вас, знайдіть моє перше кохання!

Роман Якович глянув на Марію і відзначив про себе її сиве волосся, зморшкувате обличчя, спрацьовані руки.

- А серце, напевно, у неї молоде, - подумав і сумовито посміхнувся.

- Ми любили одне одного без тям, але доля-злодійка вкрала його в мене, - почала свою сумну оповідку Марія.

Розповіла, що з Іваном вони розлучилися через його батьків, які не захотіли бідної невістки. Марія після цього невдало вийшла заміж. Не по любові, нічого доброго не вийшло, ото й розійшлися невдовзі. Народила доньку, тяжко працювала в колгоспі. Життя збігло за клопотами та роботою. Тепер одна-однісінька мешкає в убогій хатині і

має заповітну мрію - знайти Івана, кохання усього її життя.

Роман Якович глянув на жінку і сказав:

- Ну, якщо тільки він живий, то питань немає.

Він любив таку роботу - щось досліджувати, когось шукати. Це додавало йому снаги і оптимізму. Він сам переживав ці події, ставши їх учасником, смакував життя, наче вишакний напій.

...Автобус їхав дуже повільно, здавалось - вічність. Марія не могла дочекатися зустрічі. Вона підготувалася належно - встала зуби, пофарбувала волосся, зробила макіяж, навіть мобільний телефон купила новішої моделі.

...Іван розхвилювався. Дзвінок про те, що його шукає Марія, заслав чоловіка зненацька, добре, що дружини не було вдома. Довго думав, згадував юність, прокручував у голові своє життя. Діти дорослі, внуки - школярі, він - пенсіонер, дружина теж, правда на ринок ходить, городовину продає. Йй він

ніколи не зраджував, хоча й особливої любові між ними не було. А тепер тим паче, вивітрилися стосунки, як парфуми "Шахразада", аромат яких він так любив.

Ноги самі його понесли до готелю. Забронював номер на три дні. Купив квіти, шампанське і цукерки, поспівнав на автостанцію.

- Іванку!
- Маріє!

Більше він нічого не пам'ятає, тільки її очі, ті ж самі, що колись запали йому в душу. І бузок, його весняний хміль, що зводив з розуму, коли вони цілувалися під його розлогим кущем.

Іван глянув на годинник мобільного. Була третя година ночі. Дружина не телефонувала. Мабуть подумала, що він поїхав у село на цвинтарі приборати перед святами. Іван вийшов на балкон. Глянув на нічне містечко. Воно спало, тільки поодинокі вогники магазинів розливали різноколірні вогні у навколишню тишу. Як гарно! Він ніколи цього не бачив, чи не помічав. А може, він ніколи не жив? Та жив, жив, бо ж діти є.

Що тепер буде? Як буде? Утім, треба подякувати Яковичу, який не розшукав його, не був би він такий щасливий, - думки обсідали голову.

Прощалися Марія з Іваном не так, як на старості літ, а як тоді, в юності. Не назавжди. Домовилися зустрітись після свят, але вже в Марії. Їм хотілося довго жити і бути нарешті разом...

А через тиждень Марії не стало. Життя ніби внесло свої корективи, аби нікому не завдавати зайвих клопотів.

Залишила Марія цей грішний світ тиха і спокійна, умиртоворена та щаслива. Їй сонячно осявала усмішка першого кохання...

Раїса ОБШАРСЬКА

■ В Україні звикли сприймати Польщу як державу, яка найбільше підтримує нашу країну, є нашим постійним "адвокатом" у Європі, тобто, її політика сприяє Україні. Попри те, час від часу в Польщі проявляються постімперські комплекси, що виражені в несприйнятті права України на власну історію та героїв.

Нині в Польщі спостерігається регрес стосовно погляду на історичне минуле. Якщо в 1990-х рр. він був більш об'єктивним, то сьогодні основними авторитетами у висвітленні цих питань стали люди, які зосереджуються винятково на проблемі української провини, замовчують події, що спричинили ескалацію

«Пробачаємо і просимо вибачення»

кривавого конфлікту на Волині. Мусується думка, що причина тих подій - український націоналізм, як такий. Прочитуємо голову партії "Право і справедливість" Ярослава Качинського: "Ми не можемо роками погоджуватись на те, щоб в Україні формувалась культ людей, які вчинили геноцид щодо поляків. Незважаючи на те, що жорстокість німців важко перевершити, їм (українцям) це вдалося". Ця заява прозвучала в період, коли "ПІС" була при владі. Польща час від часу педальє тему Волині. Головною причиною цього є прагнення поляків утримати за собою статус найбільшої жертви в історії ХХ ст., щоб знати із себе звинувачення в антисемітизмі та участі в голокості. Через це тема Волині для поляків стала головною.

Розглянемо, чому конфлікт відбувся саме на Волині і в 1943 році. Поляки сфокусували всю увагу на Волині, це свідомий крок, щоб дистанціювати територію сучасної Польщі від українсько-польського конфлікту на Холмщині, Підляшші, що розпочався в 1942 році. На Холмщині взимку 1942-1943 рр. поляки знищили 394 відомих діячів українського національного руху. В березні 1943 р. німці і поліція-поляки розстріляли в рівненській тюрмі 483 українських націоналістів. Історики досі не можуть дійти зго-

ди, шукаючи відповіді на питання, хто ж розпочав криваві події на Волині. Одні дотримуються погляду, що першими почали вбивати поляків українці, інші кажуть, що все було навпаки... Назвемо кілька фактів. Уперше поляки разом із німцями напали на село Нехворощі тодішнього Володимир-Волинського повіту 20 травня 1943 року. Тут вони вбили 11 українців, в т.ч. п'ятеро дітей, того ж дня в с. Хмелів убили дев'ятьох українців. 5 червня 1943 р. польські поліцаї, що були на службі в німців, в селі Супрова вбили 22 українців. Так почалась Волинська "різня", за версією поляків.

Однак не варто змагатися в тому, хто кого більше образив. Але маємо відстоювати нашу позицію, нашу гідність, пам'ять про наших предків і розуміти, чому так сталося.

У нас перевага, бо Волинь - споконвічна українська земля, бо кожен, хто приходив на нашу землю зі зброєю в руках, був нашим ворогом, окупантом. Головною силою поляків була 27-ма волинська дивізія Армії Крайової (АК), а ще 42-га дивізія, яка була перекинута з Польщі на Волинь і доповнена поляками Волині. Це нам дає підставу твердити, що українці на Волині давали відсіч окупантам.

Українці боролись на своїй землі за незалежність, а поляки - за інтєреси Польщі. Якщо охарактеризу-

вати невеликий відрізок історії Речі Посполитої (1918-1939 рр.), то політика її уряду в цей час була антиукраїнською.

Польща не виконала рішення Ради амбасадорів країн Атланти від 14 березня 1923 р. про надання західноукраїнським територіям автономії в складі Польщі.

В липні 1938 р. польський уряд відхилив проєкт автономії Західної України, який висунула партія УНДО. Прем'єр-міністр Феліціян Славой Складковський (один із організаторів пацифікації) заявив, що українцям ніхто в Польщі автономії не дасть. А українці становили 28,2% населення, українські землі - 31,5% території. Антиукраїнською, колонізаторською була політика про осадництво та парцеляцію. В 1920 і 1925 рр. сейм ухвалив закони про так званих осадників - колишніх військових польської армії, що воювали проти України. Їм надавали землі російських поміщиків і монастирів, переважно на Волині. В Західну Україну переселено з Польщі близько 300 тисяч осадників та їх сімей, більшість оселилась на Волині. Це привело до зміни національного складу населення Волині. Якщо в часи російської імперії поляки становили 5 відсотків населення краю, то у Другій Речі Посполитій - уже 15 відсотків. Осадники ставились до

українців, як до бидла. Волинь стала клубком усіх протиріч: державних, міжнаціональних, релігійних (поляки почали повертати костели, які царизм перетворив на православні храми московської церкви), господарських.

Польський історик Ришард Тожецький зазначав, що з вересня 1939 р. не було шансів для польсько-українського примирення. Після переходу створеної німцями української поліції на бік УПА, німці формували поліцію із поляків, які здебільшого були привезені з Польщі. В органах німецької окупаційної влади на Волині було 80% поляків.

В тому, що стався збройний конфлікт в 1943 р., є й міжнародна причина. Тоді тривали дискусії про відкриття в Європі другого фронту. В.Черчіль пропонував відкрити його на Балканах, і в цьому був зацікавлений польський емігрантський уряд в Лондоні, бо сподівалися, що через Болгарію і Румунію союзники вийдуть на Західну Україну. Поляки зосередились на Волині, щоб втримати її за Польщею, бо Галичина на цей час входила до Генерального губернаторства, була прив'язана німцями адміністративно до польських земель, а Волинь входила до "рейхс-комісаріату". Україна не була зв'язана з польською територією.

25 лютого 1943 р. прийняли постанову Ради міністрів Речі Посполитої про кордони, в якій йшлося, що у справі кордонів між Польщею і СРСР "є обов'язковим статус-кво до 1 вересня 1939 р. Нагадаємо, що 30 липня 1941 р. у Лондоні прем'єр-міністр емігрантського уряду В.Сікорський і посол СРСР Майський підписали угоду про те, що СРСР визнає, що пакт Молотова-Ріббентропа втратив силу. Але після виявлення причин Катинської трагедії СРСР відмовився від цієї угоди і розірвав відносини з польським урядом у Лондоні. Польський уряд до речей АК розчистити політичне поле на Волині, усунувши український військово-політичний фактор. Головна причина кривавого конфлікту на Волині - прагнення поляків відновити Польщу за рахунок українських земель. Коли ситуація на Волині стала небезпечною, глава УГКЦ Митрополит Андрей Шептицький, щоб зупинити трагедію, звернувся до римо-католицького єпископа Болеслава Твардовського з пропозицією видати спільне звернення до вірян обох Церков з вимогою не допустити кровопролиття. Та вірний польський урядовій політиці Твардовський, пославшись на невтручання Церкви у політичні справи, відмовився.

Закінчення на 7 стор.

Коли і з ким гратиме у другій лізі «Самбір-Нива-2»

■ 3 липня у Будинку футболу в Києві ПФЛ провела жеребкування календаря другої ліги на сезон 2025/26, у якому виступає тернопільська "Самбір-Нива-2".

поєдинків тернопільської "Самбір-Нива-2" у першому колі.

1 тур 26.07.2025. "Нива" В. - "Самбір-Нива-2", 2 тур. 02.08. "Самбір-Нива-2" пропускає, 3 тур. 10.08. "Самбір-Нива-2" - "Куликів-Білка", 4 тур. 16.08. "Атлет" - "Самбір-Нива-2", 5 тур. 30.08. "Самбір-Нива-2" - "Полісся-2", 6 тур. 03.09. "Ужгород" - "Самбір-Нива-2", 7 тур. 07.09. "Самбір-Нива-2" - "Буковина-2", 8 тур. 13.09. "Реал Фарма" - "Самбір-Нива-2", 9 тур 20.09. "Самбір-Нива-2" - "Скала 1911", 10 тур. 28.09. "Лісне" -

"Самбір-Нива-2", 11 тур. 04.10. "Самбір-Нива-2" - "Вільхівці", 12 тур. 08.10. "Самбір-Нива-2" - "Нива" В., 13 тур. 12.10. "Самбір-Нива-2" - пропускає, 14 тур. 18.10. "Куликів-Білка" - "Самбір-Нива-2", 15 тур. 25.10. "Самбір-Нива-2" - "Атлет", 16 тур. 02.11. "Полісся-2" - "Самбір-Нива-2", 17 тур. 08.11. "Самбір-Нива-2" - "Ужгород", 18 тур. 12.11. "Буковина-2" - "Самбір-Нива-2", 19 тур. 16.11. "Самбір-Нива-2" - "Реал Фарма", 20 тур. 22.11. "Скала 1911" - "Самбір-Нива-2", 21 тур. 29.11. "Самбір-Нива-2" - "Лісне", 22 тур. 21.03. 2026 "Вільхівці" - "Самбір-Нива-2".

«Нива» провела чергові контрольні спаринги

■ Тернопільська "Нива" продовжує тренувальні збори, під час яких заплановано кілька контрольних поєдинків.

"Пробій" (Городенка) - "Нива" (Тернопіль") - 2:1 (2:0). Голи: Оринчак (13), Радульський (43). - Давидов (57). "Нива" (склади команди).

Перший тайм: Ілля Ольховий, Олександр Герега, Мар'ян Бац, Максим Мудрий, Мілан Михальчук, Богдан Бідзінський, Марко Кицун, Мар'ян Мисик, Максим Пежинський, Богдан-Оліан Вишинський, Денис Резепов.

Другий тайм: ГНП (гравець на перегляд), Юрій Михайлів, ГНП, Максим Вадовський, Іван Паламарчук, Сергій Давидов, Дмитро Дударев, Радіон Посевкін, Андрій Бей, ГНП, Валентин Напуда.

У п'ятницю "Нива" провела четвертий літній спаринг, який цього разу відбувся у форматі двоматчевого протистояння.

Обидві гри тривали на навчально-тренувальній базі "Оболоні" у Бучі.

У першому матчі "Нива" зазнала поразки з рахунком 5:1, пропустивши

чотири голи ще в першому таймі.

Наприкінці поєдинку тернопільські футболісти відквитали один м'яч.

Відзначився Максим Пежинський.

"Оболонь" (Київ) - "Нива" (Тернопіль) - 5:1 (4:0).

Голи: Бізніченко (5, 7), Устименко (8, 27), Ломницький (54). - 90 Пежинський.

У другому матчі спарингу з "Оболонню" тернопільські футболісти здобули мінімальну перемогу. Єдиний гол ударом з власної половини поля забив на 60-й хвилині півзахисник "Ниви" Радіон Посевкін.

"Оболонь" - "Нива" - 0:1 (0:0).

Гол: Посевкін (60).

Нагадаємо, що у "Ниви" заплановані ще три контрольні поєдинки - 16 липня з волинським "Агробізнесом", 20 липня - івано-франківським "Прикарпаттям", 24 липня - чернівецькою "Буковиною".

Один із лідерів команди - Арсен Слотюк - залишив "Ниву".

Фото: ФК "Оболонь"

Спорт

На честь відомого футболіста з Тернополя випустили пам'ятний конверт

■ 9 липня легендарному тернопільському футболісту, судді, тернопільчанину Івану Васильовичу Ониську виповнилося б 100 років.

До ювілейної дати Тернопільське обласне товариство філателістів ім. І.Чернявського випустило пам'ятний конверт, який був погашений в офісі Асоціації футболу Тернопільщини.

Участь у церемонії погашення конверта взяли перший заступник голови - виконавчий директор Асоціації футболу Тернопільщини Василь Заторський, син Івана Васильовича Ониська - Володимир Онисько, заступник голови Тернопільського обласного товариства філателістів Василь Дідух та дослідник тернопільського футболу, краєзнавець журналіст Віталій Попович.

"Іван Васильович був професіоналом своєї справи, знав всі тонкощі футболу, адже багато років віддав йому як гравець, а згодом і як суддя республіканської категорії. Таких людей, як Іван Васильович, ми маємо пам'ятати і шанувати. Безперечно, цей пам'ятний конверт стане цінним екземплярком для українських та міжнародних футболних колекціонерів", - зазначив Василь Заторський.

Довідка

Іван Васильович Онисько народився 9 липня 1925 року в Тернополі. З 1937 р. виступав за юнацьку, а згодом і дорослу футбольну команду УСТ "Поділля" (Тернопіль). З 1939 по 1958 рр. грав за тернопільські колективи "Локомотив" та "Динамо", у складі яких десять разів виборю-

У Кубку України братиме участь рекордна кількість команд

■ У сезоні-2025/2026 розіграш Кубка України з футболу відбудеться за участі рекордної кількості команд - 68, а змагання охоплюватиме представників усіх рівнів українського футболу - від елітних клубів до регіональних команд.

До участі в турнірі залучено: 16 команд ВВЕТ Прем'єр-ліги; 32 команди Професійної футбольної ліги (16 - перша ліга, 16 - друга ліга); 4 команди Асоціації аматорського футболу України; 16 команд регіональних асоціацій футболу.

Структура проведення змагань

Кваліфікаційний раунд. Дата проведення (базові дні): 9-10 серпня. Участь візьмуть 16 команд з регіональних змагань, зокрема "Агрон" (Великогаївська громада).

Раунд 1/32 фіналу. Дата проведення (базові дні): 23-24 серпня. У змаганнях на цьому етапі візьмуть участь: 8 переможців кваліфікаційного раунду; 32 команди ПФЛ (по 16 з першої та другої ліг); 4 представники ААФУ; 12 команд ВВЕТ Прем'єр-ліги.

Жеребкування кваліфікаційного раунду заплановане на 17 липня.

1/4 фіналу Кубка області

■ 13 липня відбулися повторні матчі 1/4 фіналу Кубка Тернопільської області з футболу 2025 року.

Пропонуємо результати зіграних матчів. "Сокіл" (Велика Березовиця) - "Поділля" (Велика Березовиця) - 2:1 (1:1). "Медобори" (Зелене) - "Поділля" (Васильківці) - 1:2 (1:1).

"Галич" (Збараж) - "Вікніни" (Вікно) - 7:0 (4:0). Поєдинок ФК "Борщів" - "Агрон" (Великогаївська громада) відбудеться 16 липня.

Нагадаємо результати перших кубкових матчів, які відбулися 6 липня.

"Поділля" (Васильківці) - "Медобори" (Зелене) - 0:2 (0:0).

"Поділля" (Велика Березовиця) - "Сокіл" (Велика Березовиця) - 2:2 (2:0).

"Вікніни" (Вікно) - "Галич" (Збараж) - 0:2 (0:0). "Агрон" (Великогаївська громада) - ФК "Борщів" - 3:0 (1:0).

Матчі 1/2 фіналу відбудуться 20 та 27 липня. Діючим володарем Кубка Тернопільської області є команда "Агрон" (Великогаївська громада), яка у сезоні-2024 у вирішальному матчі здолала у Борщіві команду ФК "Борщів" - 1:0.

Гран-прі на міжнародному фестивалі у Болгарії

Ансамбль синтезаторів «Дольче» Центру творчості дітей та юнацтва Тернополя (керівниця - Тетяна Ішук) здобув Гран-прі на міжнародному конкурсі-фестивалі «Світ. Мистецтво. Море», що проходив у Болгарії. Учасники представили яскраву музичну програму, яка вразила артистизмом, майстерністю та гармонією звучання. Конкурс зібрав творчі колективи з різних країн, тож перемога тернополян - це визнання їх високого рівня підготовки та таланту. Ансамбль гідно представив Україну на престижний міжнародній сцені.

Духівника Спілки журналістів нагородили з нагоди 40-річчя священничого служіння

9 липня у приміщенні редакції газети "Свобода" відбулося вшанування пароха УГКЦ сіл Городище і Полтича, що на Козівщині, духівника Тернопільської обласної організації Національної спілки журналістів України о. Богдана Зінченка з нагоди 40-річчя священничого служіння у винограднику Христовому. Голова Спілки слов'янських письменників України Володимир Барна вручив відзнаку та диплом о. Богдану від Національної спілки журналістів України, Спілки слов'янських письменників та Українського фонду культури

ім. Б.Олійника за вагомі особисті здобутки на ниві журналістики, виховання молодих патріотів України та значний особистий внесок у духовну скарбницю Батьківщини та рідного краю.

Літератор, красеннавець Юрій Заяць зачитав власні поезії на духовну тематику. Історик, публіцист Віктор Уніят розповів про життєвий шлях уродженця Бережан о. Богдана та подякував за духовну опіку над журналістською спільнотою, зокрема над працівниками редакції газети "Свобода".

Також учасники дійства подарували о. Богдану власні книги.

Яна видала свій перший каталог-альбом

У Тернополі вийшов друком каталог-альбом "Сім чудес Тернополя в графічних витворах Яни Бутковської". Учениця мистецької школи Тернопільського фахового коледжу імені Соломії Крушельницької презентувала у ньому роботи, у яких відображені найбільш відомі в обласному центрі історичні пам'ятки.

Бутковської. Її роботи розповідають історію будинків та про велич культових споруд, які створюють неповторний образ файного міста", - зазначив викладач образотворчого мистецтва мистецької школи Богдан Федорів.

Неодноразова переможниця всеукраїнських та обласних конкурсів юних художників Яна Бутковська каже: "Мій викладач Богдан Федорів завжди захоплював мене експериментувати з різними стилями та техніками, що допомогло мені розвивати власний підхід до мистецтва. Моя мрія - вступити до Львівської національної академії мистецтв, щоб продовжити навчання та розвивати талант. Прагну стати професійним графічним дизайнером і бути організатором власних виставок".

Галина ВАНДЗЕЛЯК

Цьогорічні лавреати премії імені Петра Ковальчука - із Заліщанщини

У літературній світлиці Заліщицької міської центральної публічної бібліотеки відбулася ювілейна імпреза з нагоди 70-ліття від дня народження заслуженого працівника культури України, членкині Національної спілки журналістів України, товариства "Прогрес", лавреатки літературно-мистецької премії імені Петра Ковальчука Ольги Тракало.

Під час цієї події один із фундаторів літературної відзнаки, голова Спілки слов'янських письменників України, член НСПУ та НСЖУ Володимир Барна, який прибув того дня з Тернополя, вручив Всеукраїнську літературно-мистецьку премію імені Петра Ковальчука, засновану Тернопільською обласною організацією НСЖУ та Українською літературно-мистецькою фундацією за участю дружини письменника Ірини Ковальчук, двом лавреатам із Заліщанщини. Світлої пам'яті Петро Ковальчук,

на чий честь названо літературну премію, був письменником, журналістом, редактором, членом Національної спілки журналістів та Національної спілки письменників України, автором низки історичних романів.

Отож, лавреатом премії 2025 р. став Василь Дяків - заслужений учитель України, вчитель історії, основ здоров'я та громадянської освіти, переможець національної премії Global Teacher Prize Ukraine-2020, співавтор підручників з пред-

мету "Основи здоров'я" для різних класів, член НСЖУ, лавреат конкурсу "Людина року - 2019" (Тернопільщина), двічі лавреат літературної премії імені Богдана-Ігоря Антонича "Привітання життя".

Василь Григорович - співавтор таких культурологічних видань, як "Разом на одній землі. Історія України багатокультурна", "Спільна історія. Діалог культур", численних публікацій у засобах масової інформації. Лавреат Василь Дяків передав кошти врученої йому премії як донат для ремонту машини воїна-земляка.

Також отримав премію імені Петра Ковальчука заліщанин Василь Сопівник. Василь Дмитрович - багаторічний член НСЖУ, громадський діяч, автор книг про рідний край: "Листопад душі", "Лисівське духовне джерело", "Бедриківці на долинах століть". Премія імені Петра Ковальчука є значущою нагородою у сфері української культури, яка сприяє підтримці та розвитку творчого потенціалу українських літераторів і митців.

Оксана МИХАЙЛЮК, м. Заліщики

«Зникнуть бджоли, зникне людство»

34-річна Оксана Пастущин, наймолодша бджоларка Тернопільської області, доглядає пасіку з понад 50 бджолосімей, продовжуючи справу, започатковану її батьком.

За вісім років роботи вона не лише опанувала бджоларство, а й вивчила унікальні звички бджіл, порівнюючи їхню сім'ю з людською родиною через чітку ієрархію та співпрацю.

Оксана розповіла Суспільному Тернопіль, як перевіряє зрілість меду, відбираючи запечатані рамки для відкачування, та пояснила цінність бджолоїної перги, багаті на мікроелементи й амінокислоти. Вона наголосила, що для пасічника важливо забезпечувати бджіл кормами, адже від цього залежить кількість меду та яйцекладка матки. Бджоли-розвідниці навіть виконують спеціальний «танець», щоб повідомити про медоноси, що зацвітають поблизу.

Через війну витрати на

бджільництво зросли, а ціни на мед залишаються стабільними - від 150 до 300 грн за літр. Оксана дала поради, як обрати якісний мед: він не має текти, як вода, а кристалізація взимку є нормою, крім акацієвого меду. Зберігати мед слід за температури 18-20°C, уникаючи прямого сонця.

Доглядати за вуликами Оксані допомагають її 10-річний син Павло, який уже знає, що бджоли бачать лише синій і жовтий кольори, та батько Степан Дека, пасічник із 40-річним досвідом. «Бджоли - це не лише мед, а й життя», - зазначає Оксана, підкреслюючи важливість бджільництва для людства.

Галина НІТ

Фото: Суспільне Тернопіль

Третього липня в Тернопільському обласному художньому музеї відкрили першу персональну виставку художниці Ольги Мищук "У просторі та часі", яка знаменує нову сторінку в творчому шляху мисткині.

Ольга Мищук - художниця і педагог. Свого часу закінчила Кременецький обласний гуманітарно-педагогічний інститут імені Т.Шевченка та Львівську національну академію мистецтв, за фахом - мистецтвознавець, учитель образотворчого мистецтва. Нині працює в Залозецькій школі мистецтв, викладає мистецькі дисципліни. Учасниця багатьох збірних виставок і пленерів.

На персональній виставці Ольга презентувала понад 100 творів, серед яких графіка, рисунки, замальовки пастеллю та олійний живопис. Авторку найбільше приваблює пейзаж - краєвиди рідних місць, а також вона втілює вра-

ження, здобуті у подорожах, на пленерах на Тернопільщині, Житомирщині, Хмельниччині. У картинах Ольги - подих природи, краса архітектури, портрети рідних і знайомих, квіткові натюрморти. У кожному творі - спосте-

реження за світом і людьми, відлуння внутрішніх переживань.

Роботи Ольги - не просто зображення, це - щирі історії, зафіксовані пензлем і серцем. Вона шукає гармонію в деталях, говорить мовою відтінків і вчиться

передавати емоції через полотна. У її живописі є пошук себе і водночас - діалог з глядачем. Виставка - творчий дебют, яким вона сміливо заявила про себе.

На вернісажі з вітальним словом виступили: консультант Тернопільського комунального методичного центру науково-освітніх інновацій та моніторингу, голова ГО "Удін і Ко" Галина Федун, заслужений художник України Микола Пазізн, член НСХУ Михайло Дирбавка, пані Леся - мама художниці, колеги мисткині - Любов Поворозник, Іван Драган, Галина Кізілова, Оксана Бурда, Марія Безкоровайна, а також учні Ольги Мищук із Залозецької школи мистецтв.

Виставка триватиме впродовж місяця.

Ольга ВАВРИК, заступник директора ТОХМ
Фото: Марія Хвостяк

«Знамення»: традиції, знання, християнські цінності

У Тернопільський обласний ліцей "Знамення" відбувається набір учениць. Цей комунальний заклад діє з 2008 року.

28 грудня 2006 р. на сесії обласної ради прийнято рішення про утворення установи Тернопільської обласної ради "Колегіум-інтернат "Знамення" з поглибленим вивченням предметів духовно-просвітницького спрямування у с. Зарваниця Тербовлянського району". У серпні 2020 року заклад було перейменовано на "Тернопільський обласний ліцей "Знамення". Концепція функціонування передбачає здобуття повної загальної середньої освіти, виховання на засадах християнських цінностей і моралі, жертвності і служіння.

Серед переваг закладу: можливість здобути ґрунтовні знання, отримати свідоцтво про повну загальну середню освіту, цілісна система виховання і розвитку у спільноті, побудована на християнських цінностях. А також різноманітні додаткові заняття, духовна, патріотична, інтелектуальна формація, поглиблене вивчення обов'язкових предметів та підготовка до складання ЗНО (НМТ). А ще - два незабутніх роки цікавого, насиченого, кольорового,

наповненого позитивом життя.

Торішнього літа колегіум-інтернат "Знамення" перейхав із Зарваниці у Тернопіль. Пансіон для дівчат 10-11 класів тепер розташований у приміщеннях Тернопільсько-Зборівської архієпархії УГКЦ (на території парафії Успення Пресвятої Богородиці, колишній монастир). І ось свій перший навчальний рік педагоги та вихованці "Знамення" провели у Тернополі.

За словами голови ради ліцею Анни Зварич та директора Любомира Хринівського, християнські школи для дівчат мають в Україні давно традицію, яка сягає часів Київської Русі. Першою фундаторкою такого освітнього закладу була княгиня Анна - донька князя Всеволода, внучка Ярослава Мудрого.

У ліцеї отримують освіту дівчатка з різних районів області, а також з різних регіонів України. Тут можуть навчатися представниці різних конфесій. Спільна форма, традиції, звичаї, а також атмосфера доброти, правди, доброзичливості, відвідання літургій, правильна система цінностей - переваги "Знамення".

Галина ВАНДЗЕЛЯК